

UZASADNIENIE

Skarb Państwa – Naczelnik Urzędu Skarbowego w S. w pozwie z dnia 21 listopada 2014r., skierowanym przeciwko P. P., wniósł o zasądzenie kwoty 108.126,54 zł z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu oraz kosztami postępowania według norm przepisanych.

Powód podniósł w uzasadnieniu pozwu, że prowadził przeciwko Z. W. egzekucję należności podatkowych na podstawie tytułów wykonawczych (...) oraz (...) i w dniu 31 maja 2011r. dokonał zajęcia samochodu osobowego dłużnika marki P. (...), a w dniu 3 czerwca 2011r. powiadomił o zajęciu właściwy wydział komunikacji.

Zajęcia tego samego pojazdu dokonał w dniu 10 sierpnia 2011r. pozwany, tj. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Skierniewicach w związku z prowadzonymi przeciwko Z. W. postępowaniami egzekucyjnymi i mimo zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej rzeczy, pozwany nie wystąpił do właściwego sądu w celu rozstrzygnięcia, który organ ma prowadzić łącznie egzekucję z rzeczy, a w dniu 6 października 2011r. dokonał sprzedaży pojazdu za kwotę 150.000 zł brutto, po czym sporządził plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Kwota podlegająca podziałowi wynosiła 121.921,22 zł i została podzielona pomiędzy pozwanego komornika oraz wierzycieli egzekwujących: E. K., spółkę (...), K. P. oraz K. S..

Powód w dniu 19 października 2011r. wniósł skargę na czynność pozwanego w postaci sprzedaży komisowej pojazdu w dniu 6 października 2011r., a Sąd Rejonowy w Skierniewicach uchylił zaskarżoną czynność, wskazując w uzasadnieniu orzeczenia, że fakt naruszenia przez pozwanego art. 773 KPC nie podlega wątpliwości.

W dniu zbycia zajętego pojazdu wysokość roszczenia przysługującego powodowi od Z. W. wynosiła łącznie 110.446,37 zł. Wierzytelności powoda należały do pierwszej oraz siódmej kategorii zaspokojenia (art. 1025 KPC), a wierzytelności wierzycieli egzekwujących, którzy zostali uwzględnieni w planie podziału sporządzonym przez pozwanego i którym wypłacono środki pieniężne, należały do kategorii dziewiątej. W planie podziału zostały również uwzględnione koszty egzekucji należące do kategorii pierwszej wysokości 23.255,22 zł, przy czym gdyby pozwany podejmował czynności w sposób zgodny z prawem i wystąpił o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji, to koszty te najprawdopodobniej nie zostałyby poniesione, gdyż z uwagi na stopień zaawansowania egzekucji oraz kolejność zaspokojenia egzekwowanych wierzytelności, sprawa zostałaby przekazana do łącznego rozpoznania przez administracyjny organ egzekucyjny.

Egzekucja prowadzona przeciwko dłużnikowi z pozostałych składników majątku okazała się bezskuteczna. Egzekucja z ruchomości – koparki kołowej zakończyła się sprzedażą za cenę 24.500 zł i na zaległości objęte tytułem nr (...) zaliczono 144,40 zł, zaś objęte tytułem nr (...) – 3.700,90 zł.

Postanowieniami z dnia 29 października 2014r., wydanymi w sprawach Km 632/13, Km 633/13 i Km 2049/13, pozwany – wyznaczony do prowadzenia łącznej egzekucji – umorzył postępowania prowadzone z wniosków powoda z powodu bezskuteczności egzekucji i tym samym powód nie został zaspokojony z powyższych tytułów wykonawczych.

Wysokość szkody powoda to kwota należności z tych tytułów na dzień sprzedaży p., pomniejszona o należności zaliczone ze sprzedaży koparki kołowej (110.446,37 zł - 2.175,43 zł - 144,40 zł). (pozew k. 2-10)

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany podniósł, że w toku postępowania egzekucyjnego wykonywał wszystkie niezbędne czynności związane z ochroną osób trzecich i po zajęciu pojazdu, przed przystąpieniem do dalszych czynności egzekucyjnych, wystąpił o informację do (...), z której wynikało, że zajęty pojazd nie jest objęty informacjami z innych organów. Dopiero w dniu 12 października 2011r. pozwany otrzymał pierwszą informację o zajęciu pojazdu przez powoda, w związku z czym nie

sposób przyjąć, iż postępowanie pozwanego było niezgodne z prawem, a przyjęcie koncepcji o wstrzymaniu czynności egzekucyjnych z mocy prawa, bez względu na wiedzę komornika, jest sprzeczne z art. 773 KPC.

Poza tym pozwany zakwestionował pozostałe przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej i wskazał że powód przyczynił się do ewentualnej szkody.

Ponadto pozwany zgłosił zarzut przedawnienia roszczenia objętego pozwem, podnosząc że powód dowiedział się o szkodzie i osobie zobowiązanej do naprawienia szkody najpóźniej w dniu 19 października 2011r., kiedy to sporządził skargę na czynność pozwanego w postaci sprzedaży komisowej pojazdu, w której wskazał, że na skutek działania komornika Skarb Państwa nie został zaspokojony i poniósł szkodę.

Pozwany wniósł o przyznanie swojego ubezpieczyciela.

(odpowiedź na pozew k. 81-86)

Przypozwany, zawiadomiony o możliwości przystąpienia do pozwanego w charakterze interwenienta ubocznego, nie zgłosił swojego przystąpienia do strony pozwanej.

(zarządzenie k. 81, potwierdzenie odbioru k. 199)

Powód w piśmie procesowym złożonym na rozprawie w dniu 8 lipca 2015r., w związku z uzyskaniem w toku procesu zaspokojenia, cofnął pozew co do kwoty 83.941,71 zł ze zrzeczeniem się roszczenia

(pismo procesowe k. 243-245)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Powód wystawił przeciwko Z. W. w dniu 29 kwietnia 2011r. tytuł wykonawczy nr (...), a w dniu 16 maja 2011r. tytuł wykonawczy nr (...). W toku prowadzonej egzekucji administracyjnej w dniu 31 maja 2011r. zajęto u dłużnika samochód osobowy marki P. (...), który pozostawiono pod dozorem dłużnika. W protokole zajęcia nie uczyniono wzmianki o umieszczeniu na zajętych pojazdach znaku zajęcia. W dniu 2 czerwca 2011r. powód zawiadomił o zajęciu właściwy organ prowadzący rejestrację pojazdów.

(niesporne, tytuły, protokół zajęcia, zawiadomienie

w aktach egzekucji administracyjnej k. 3-4, 5-6, 3, 4)

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Skierniewicach P. P. w dniu 10 sierpnia 2011r. w sprawie Km 960/11 dokonał u dłużnika Z. W. zajęcia tego samego pojazdu. Poza tym, nowych zajęć pojazdu dokonano w sprawach: Km 1148/11 oraz Km 1181/14.

Dłużnik Z. W. (obecny przy zajęciu samochodu) nie informował asesora komorniczego A. L. o wcześniejszym zajęciu samochodu przez organ podatkowy.

(zeznania świadków: A. L. – protokół rozprawy

czas nagrania 00.05.42 -00.29.48, A. W. 00.30.42 -00.42.02, k.201-202, Z. W. 00.18.51-00.54.09, k.249-250)

Pozwany w dniu 23 sierpnia 2011r. wystąpił z zapytaniem do Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców (...) dotyczącym przedmiotowego pojazdu i uzyskał w dniu następnym odpowiedź, że do tego pojazdu brak zgłoszeń z Policji i innych organów.

Wierzyciel w sprawie Km 1148/11 złożył wniosek o przeprowadzenie sprzedaży komisowej zajętego pojazdu dłużnika Z. W., w związku z tym pozwany w dniu 5 września 2011r. złożył ofertę sprzedaży komisowej pojazdu. W dniu 6 września 2011r. została dokonana sprzedaż komisowa pojazdu za cenę 150.000 zł brutto, a w dniu 6 października 2011r.

pozwany sporządził plan sumy uzyskanej z egzekucji z ruchomości. Przedmiotem podziału była kwota 121.951,22 zł, z której pozwanemu przypadła kwota 3.960 zł z tytułu kosztów egzekucji, zaś pozostała kwota przypadła wierzycielom egzekwującym.

Pozwany pismem z dnia 6 października 2011r. zawiadomił powoda o dokonanej sprzedaży oraz przekazaniu podatku VAT.

Powód zawiadomił pozwanego o zajęciu przedmiotowego pojazdu „na zaległości podatkowe” w dniu 12 października 2011r., zaś pozwany pismem z dnia 17 października 2011r. zawiadomił powoda o sprzedaży pojazdu.

(protokół zajęcia k.89, zawiadomienia o zajęciu k. 93, 96,

odpowiedź (...) k. 105-110, pismo wierzyciela k.92, oferta k. 111, protokół sprzedaży k.116, plan podziału k.21, zawiadomienie k.117, informacje k. 119, 120)

Powód w dniu 19 października 2011r. złożył skargę na czynność pozwanego komornika w postaci sprzedaży komisowej ruchomości w dniu 6 października 2011r., podnosząc w skardze, że działanie pozwanego doprowadziło do „braku zaspokojenia organu podatkowego z tytułu dochodzonych należności w kwocie 97.168 zł plus odsetki podatkowe”.

(skarga w załączonych aktach egzekucji administracyjnej k. 24)

Skargę na powyższą czynność złożył również dłużnik Z. W., podnosząc w skardze, że informował asesora komorniczego, który dokonywał zajęcia samochodu, o jego wcześniejszym zajęciu.

(kopia skargi k. 185-186)

Sąd Rejonowy w Skierniewicach postanowieniem z dnia 23 grudnia 2011r. w sprawie I Co 1690/11, w wyniku rozpoznania skargi powoda oraz dłużnika, uchylił zaskarżoną czynność.

(kopia postanowienia k. 24)

Sąd uznał twierdzenia dłużnika Z. W. powołane w skardze o informowaniu asesora komorniczego wcześniejszym zajęciu pojazdu za niewiarygodne i złożone jedynie w celu uzyskania korzystnego rozstrzygnięcia w sprawie, której przedmiotem była ocena prawna sprzedaży komisowej pojazdu.

Dłużnik, przesłuchany w niniejszej sprawie jako świadek, po pouczeniu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań, nie potwierdził powyższej okoliczności.

Podnieść należy, że zeznania świadka Z. W. w tym zakresie są zgodne z wymaganiami świadków: A. L. oraz A. W..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wobec cofnięcia pozwu w toku procesu ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 83.941,71 zł, Sąd na podstawie art. 355 § 1 KPC w zw. z art. 203 § 1 i 4 KPC umorzył postępowanie w tym zakresie, uznając cofnięcie pozwu za dopuszczalne.

Podnieść jednak należy, że powództwo już w chwili jego wniesienia było niezasadne.

Co do zarzutu przedawnienia.

Zgodnie z art. 442¹ § 1 KC, roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

Chwilą określającą początek trzyletniego biegu przedawnienia jest zatem moment „dowiedzenia się o szkodzie” i „osobie zobowiązanej do jej naprawienia”, a nie o zakresie szkody, czy też trwałości jej następstw, dlatego powszechnie uznaje się w orzecznictwie, że jest to moment, gdy poszkodowany zdaje sobie sprawę z ujemnych następstw zdarzenia wskazujących na fakt powstania szkody i ma świadomość doznanej szkody (por. wyroki SN z dnia 18 września 2002r., III CKN 597/2000, L., SA w P. z dnia 21 marca 2006r., I ACa 1116/05, Lex, SA w K. z dnia 5 maja 2010r., III APa 4/10, OSA 2011/3/91).

Przyjmuje się, że przesłanka wiadomości o szkodzie zostaje spełniona już w tej chwili, w której poszkodowany wie o istnieniu szkody w ogóle, gdy ma świadomość faktu powstania szkody (por. wyrok SN z dnia 18 września 1973r., II CR 450/73, L.).

Do rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia nie jest konieczne, aby poszkodowany, który dowiedział się o szkodzie, znał już rozmiar szkody (por. uchwałę SN z dnia 11 lutego 1963r., III PO 6/62, OSN 1964/5/87 oraz wyrok SN z dnia 24 listopada 1971r., OSN 1972/5/95).

W realiach rozpoznawanej sprawy, powód dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia najpóźniej w dniu 19 października 2011r., tj. w dniu sporządzenia skargi na czynność pozwanego komornika w postaci sprzedaży komisowej, z której wynika, że już wtedy powód miał nie tylko świadomość faktu powstania szkody, lecz również znał jej rozmiar (zakres), skoro wskazał w skardze, że „działanie (pozwanego) doprowadziło do braku zaspokojenia organu podatkowego z tytułu należności podatkowych w kwocie 97.168 zł plus odsetki ustawowe”, co oznacza też, że miał wówczas widzieć, że to pozwany jest osobą obowiązaną do naprawienia tej szkody.

Począwszy od dnia 19 października 2011r. powód, dysponujący wyspecjalizowanymi służbami zajmującymi się m.in. ściąganiem należności podatkowych, miał trzy lata, a więc wystarczająco dużo czasu, aby ewentualnie zweryfikować wysokość szkody i wystąpić w tym okresie z roszczeniem przeciwko pozwanemu o naprawienie wyrządzonej szkody.

Tak więc, trzyletni termin przedawnienia upłynął w dniu 19 października 2014r., a pozwany – zgłaszając zarzut przedawnienia – zgodnie z art. 117 § 2 KC uchylił się od zaspokojenia roszczenia pozwu, skoro pozew został wniesiony w dniu 24 listopada 2014r.

Początku biegu terminu przedawnienia nie można liczyć od dnia 23 grudnia 2011r., tj. daty, w której Sąd Rejonowy w Skierniewicach uchylił zaskarżoną przez powoda czynność pozwanego komornika, bowiem dla uzyskania świadomości wystąpienia szkody i osoby zobowiązanej do jej naprawienia nie jest konieczne uzyskanie orzeczenia sądu, rozstrzygającego skargę wierzyciela na czynność komornika (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 6 sierpnia 2014r., I ACa 189/4, L.).

Podniesienie zarzutu przedawnienia może być uznane za nadużycie prawa (art. 5 KC), przy czym zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa, może to nastąpić zupełnie wyjątkowo, w szczególności jeżeli wierzyciel wykaże, że bezczynność w dochodzeniu roszczenia była usprawiedliwiona wyjątkowymi okolicznościami.

Stosunkowo krótki termin przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ma znaczenie dyscyplinujące poszkodowanego, aby nie zwlekał ze skorzystaniem z przysługującego mu roszczenia. Instytucja przedawnienia roszczeń chroni przede wszystkim interes dłużnika, a nie wierzyciela (por. wyrok SA w Szczecinie z dnia 4 października 2006r., I ACa 415/06, Monitor Prawniczy 9/2008, s. 452).

Przywołać należy również pogląd SA w Ł. wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 października 2013r., I ACa 548/13, L., zgodnie z którym zasada pewności prawa, chroniona instytucją przedawnienia, winna mieć pierwszeństwo przed prawem poszkodowanego do uzyskania ochrony naruszonego dobra,

Powód nie wykazał, aby istniały po jego stronie jakiegokolwiek przeszkody do wystąpienia z powództwem przed upływem terminu przedawnienia.

Reasumując, podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia nie stanowi nadużycia prawa i jest skuteczne.

Skuteczne podniesienie zarzutu przedawnienia jest wystarczające do oddalenia powództwa bez potrzeby ustalenia, czy zachodzą wszystkie inne przesłanki materialnoprawne uzasadniające jego uwzględnienie, a ich badanie w takiej sytuacji staje się zbędne (por. uchwałę SN z dnia 17 lutego 2006r., III CZP 84/05, OSNC 2006/7-8/114 oraz powołany wcześniej wyrok SA w Warszawie z dnia 6 sierpnia 2014r., I ACa 189/14, L.).

W tych okolicznościach, bezprzedmiotowa i niepotrzebna okazała się ocena przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego w świetle przepisu art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz. U. Nr 231 z 2011r. ze zm.).

Powód częściowo cofnął pozew zrzeczeniem się roszczenia i zważywszy, że pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa (art. 203 § 2 zdanie 1 KPC), Sąd umorzył postępowanie w zakresie, w jakim powód cofnął pozew, zaś pozostałej części oddalił powództwo z uwagi na skuteczne podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia.

Powód przegrał sprawę i Sąd na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 203 § 2 KPC zasądził od powoda na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu obejmujących koszty zastępstwa procesowego.

Z/

Doręczyć odpis wyroku z uzasadnieniem pełnomocnikowi powoda.